

I kongeligt Reskript til Selskabet af 5te Oktober 1774 § 3 hedder det: „Da Societetet behøver et stort Værelse foruden et Par Kammere, til at samle baade Membra Honoraria og de arbejdende Lemmer, ville Vi være betænkte paa at forunde det paa et af vore Slotte det dertil fornødne Rum, samt Meubler og Brænde“. Dette kongelige Tilsgaen har i de siden da forløbne 110 Aar bestandig været anerkjendt saavel af de absolute Konger som af den konstitutionelle Regering og Bevilgningssmyndighed, dog saaledes, at Brændet altid er blevet anskaffet af Selskabet selv. I Henhold til dette Tilsgaen bevilgedes der under 20de Januar 1776 Selskabet de fornødne Lokaler paa „det kongelige Palais“ (o: „Prindsens Palais“). Efter Christiansborg Slots Brand 1794 blev Selskabet for en kort Tid husvildt, idet det maatte give Plads for Høiesteret, — en Omstændighed, der nærmest gik ud over dets regelmæssige Møder, som i omtrent 3 Fjerdingaar maatte standses; derimod var Selskabets Arkiv den Gang for intet at regne i Sammenligning med nu, saa meget mere som den første Række af dets Skrifter (12 Bind 1745—79) vare udfomne ikke som alle de senere paa Selskabets eget, men paa Vaisenhusets Forlag, og Restoplaget derfor opbevarede i detses Boglade, ved hvis ligeledes i 1794 indtrufne Brand det gik tilgrunde. Endnu samme Aar fik Selskabet imidlertid til Erstatning for sit tidligere Lokale Værelser anvist paa Christiansborg Slot i Hoftheaterfløien, hvor det derefter kunde holde sit første Møde den 2den Januar 1795. Her havde Selskabet nu i 60 Aar sit Hjem, idet det ved Siden heraf dog bestandig tillige beholdt et Arbeidsværelse paa 2den Sal i Prindsens Palais. Da Trangen til en Udvidelse af Selskabets Lokaler i Tidens Løb blev mere og mere følelig, og da desuden i 1854 de det overladte Værelser paa Christiansborg maatte indtages til anden Brug, opnaaede Selskabet i Stedet derfor at faae anvist de betydelig rummeligere Lokaler paa „Prindsens Palais“, som det fra den Tid har benyttet, men hvoraf det nu har maattet give Afkald paa Halvdelen. Overdragelsen af disse Lokaler fandt Sted med Rigsdagens Samtykke, idet Omkostningerne til Istandsættelsen af dem bleve optagne paa Forslag til en Tillægsbevillingslov for Finantsaaret 1854—55 og bevilgede af Rigsdagen.

Skulde Selskabets Budget nu imod al Forventning blive betyngt med en aarlig Veieudgift af 1,600 Kr. — foruden de forsøgede Udgifter, som i ethvert Tilfælde ville blive en nødvendig Følge af Splittelsen af Selskabets Lokaler paa to forskellige Steder — vil der tillige være Fare for, at Selskabets egentlige Formaal vil komme til at lide derunder, og at der maa gjøres yderligere Indskrænkninger i dets Virksomhed end dem, der allerede nu foraarjages af de stedse stigende Udgifter til Sætning og Trykning.

Det maa i denne Henseende være os tilladt at minde om den betydelige Virksomhed, Selskabet i Tidens Løb har udfølet gennem Udgivelse, tildels ogsaa Understøttelse, af en stor Masse videnskabelige Arbeider dels af dets egne Medlemmer, for hvilke der aldrig gives noget Bederlag eller nogen Belønning — dels af andre; mange af disse Arbeider ere en Ære for vort Fædrelands Videnskabelighed, og om mangfoldige af dem tør det trygt siges, at de aldrig vilde have kunnet komme frem ad anden Veie. Hertil komme Selskabets Bestræbelser for at fremme videnskabelig Virksomhed ved Udsættelse af Prisopgaver, ikke blot af rent videnskabeligt Indhold, men ogsaa af største Betydning for vort Agerbrug, vor Industri og anden praktisk Gjærning, og i begge Henseender har Selskabet kunnet glæde sig ved ofte at have fremkaldt værdifulde Arbeider saavel fra fremmede som i Særdeleshed fra danske Forfattere. Men ved Siden heraf kan det med Sandhed siges, at vort Selskab er det vigtigste Bindeled imellem vor egen og Udlændets Videnskabelighed. Selskabet staar for Tiden i regelmæssig Bytteforbindelse med over 200 udenlandske Institutioner i alle de forskellige Verdensdele; fra disse ligesom fra en Mængde private Videnskabsmænd modtager det stadig i Udbytte mod sine egne Publikationer Sendinger af alt, hvad disse udgive, ofte meget værdifulde og sjældne Bøger eller store Rækker af Arbeider, som ellers aldrig vilde komme her til Landet. Da Selskabet ikke selv holder noget Bibliothek, bliver alt, hvad det paa denne Maade modtager, uden Bederlag for de ofte betydelige Forsendelsesomkostninger gjort tilgængeligt for Almenheden, idet det afgives til Universitetsbibliotheket, tildels til det store kongl. Bibliothek eller til andre herværende offentlige Institutioner, for hvilke et eller andet Værk efter sin Art særlig maatte egne sig. Skulde nu Selskabets Budget blive betyngt med saa store Udgifter, som det nu dreier sig om, vil der være stor Fare for, at det